

Беснило је акутно вирусно обољење централног нервног система (енцефалитис) топлокрвних животиња и људи. Примарно, оно је болест дивљих и домаћих животиња, а на човека се преноси контактом са оболелом животињом. Испољена болест увек се завршава смртно.

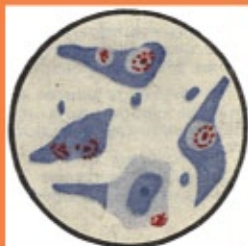
Беснило је распрострањено у целом свету, где се годишње региструје око 40-50.000 оболелих и умрлих људи.

У нашој земљи последњи случајеви беснила код људи забележени су у Војводини (1964), централној Србији (1976) и на Косову (1980).

Природу беснила је објаснио Пастер 1882., а већ 1885. године је направио вакцину против беснила људи и вакцинисао прву особу.

Узročник беснила је вирус, **Rhabdovirus**, род **Lyssavirus**, који се увек налази у нервном ткиву и пљувачки оболеле животиње.

Код угинулих, или на беснило сумњивих животиња, дијагноза болести се најчешће потврђује налазом Негријевих телашца (делови вируса беснила) у ћелијама ткива мозга.

Негријева телашца код беснила

Резервоар вируса беснила у природи су заражене лисице, вукови, шакали, творови, дивље свиње, срне, веверице, затим пацови, мишеви и слепи мишеви, а од домаћих животиња - пси, мачке, говеда.

Извор заразе вируса беснила је пљувачка бесне животиње (за човека најчешће пса). У њој се вирус налази 9 - 11 дана пре појаве симптома и са њоме се излучује, а за време болести се излучује и сузама, мокраћом и млеком. Заразност траје за све време болести животиње.

Заражавање људи вирусом беснила настаје контактом са оболелом животињом, најчешће уједом и/или уношењем пљувачке у организам човека, преко слузница или озлеђене коже (лизањем).

Карактеристике обољења људи

Време од уноса вируса у организам човека до појаве знакова болести износи 2-8 седмица па и знатно дуже неколико месеци или више година.

Почетак болести прати узнемиреност и осећај нелагодности и страха. На месту уједа јавља се трњење, свраб и слаб бол. Те промене су праћене: немирним сном, губитком апетита, повраћањем, главобољом и повишеном телесном температуром. Болест карактеришу два клиничка облика беснила:

- Фуриозно „помамно“, које се јавља код већине заражених. Његове карактеристике су халуцинације, изразита моторна активност, раздражљивост, обилно лучење пљувачке и агресивност. У даљем току присутан је знак хидрофобије и скоро истовремено аерофобије. Хидрофобија (страх од воде) се испољава у неподношљивости шумава воде, грчевима у мишићима ждрела и душника, до гушења, који су праћени страхом. Убрзо долази до пареза и парализа. Парализа дисајних мишића доводи до гушења и тада наступа смрт.
- Паралитичко „тихо“ беснило је ретко. Од самог почетка болести су изражени симптоми пареза и парализа. Психомоторни немир није изражен, али је изражена мишићна слабост, која се погоршава до смрти.

Беснило је неизлечива болест која траје 2-6 дана. Смртност је 100%.

Шта би требало знати о беснилу животиња

Беснило је првенствено болест дивљих животиња (лисица и вукова), а затим домаћих (најчешће паса), док је секундарно болест човека.

У односу на животињску врсту постоји урбано беснило, које се јавља у насељеним местима и углавном се преноси међу псима, и сивлатично (шумско) беснило, раширено међу лисицама и другим дивљим животињама.

Код животиња, први симптоми беснила су промена понашања (фуриозни облик) или парализа мишића (тихо беснило).

Пас је најчешћи извор беснила за човека (у 90%).

У највећем ризику од заразе су особе које професионално остварују контакт са зараженим животињама (ветеринари и ветеринарски техничари, ловци, шумари, крзнари, лабораторијски и теренски радници).

Како да се заштитимо од беснила

- за заштиту људи од беснила неопходно је сузбијање ове заразе код дивљих и домаћих животиња;
- важно је спровести регистрацију и вакцинацију невакцинисаних паса и мачака познатих власника и обележавање свих невакцинисаних паса и мачака;
- важно је затварање паса и мачака познатих власника, у циљу спречавања контакта са псима и мачкама луталицама;
- мора се обављати хватање и уништавање паса и мачака луталица;
- не смеју се додиривати или хватати непознате животиње као и оне које се неубичајено понашају;
- ветеринарској инспекцији се мора пријавити свака сумњива животиња;
- у случају уједа, животињу држати у изолацији ради десетодневног посматрања;
- налаже се шетање кућних љубимаца на поводнику, са корпом на њушци;
- забрањује се држање невакцинисаних дивљих животиња као кућних љубимаца;
- лица која су професионално угрожена вирусом беснила (ветеринари и ветеринарски техничари, шумски радници, ловци, ловочувари, препаратори, лабораторијски и теренски радници) треба да се преекспозиционо (пре излагања вирусу) заштите вакцином против беснила.
- ако дође до уједа или огреботине од животиње, без обзира да ли је она здрава или заражена вирусом беснила рану треба одмах испрати водом и сапуном, разблаженим детерџентом или алкохолном, а након тога одмах се јавити лекару, у циљу спречавања заразе вирусом беснила.
- ради даљег третмана и вакцинације озлеђене особе, и особе из контакта треба одмах упутити у Пастерову амбуланту Клинике за инфективне и тропске болести;
- у циљу едукације становништва, морају се спроводити здравствено-васпитни рад и сарадња са медијима.

Како да се заштитимо

Беснило је заразна болест, која се са дивљих и домаћих животиња може пренети на човека, најчешће уједом заражене животиње.

Систематском вакцинацијом одстрањивати беснило код дивљих животиња на угроженом подручју.

Ветеринару се мора пријавити свака сумњива животиња са неуобичајеним понашањем.

Угинуле и на беснило сумњиве животиње не дирати, већ их доставити на преглед, у пластичном џаку.

Озлеђена особа треба одмах да се јави лекару.

Беснило је неизлечива болест и увек се завршава смрћу.

Издавач
Градски завод за јавно здравље Београд

За издавача
Проф. др Душанка Матијевић
директор Завода

Аутори
Прим. др Снежана Радивојевић, мр сц.
и сарадници

Дизајн и припрема
Зоран Мирић

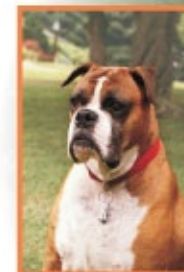
Штампа
Штампарија "Дунав" Земун

Тираж
1000

Година
2017.

БЕСНИЛО

Како да се заштитимо

БЕСНИЛО

Како да се заштитимо

" ... од болести која представља сталну опасност за животиње и људе и која је увек смртоносна "